

STPŽP

V+VIHPRJ

Posamezna štev. 1 Din

List izhaja vsakega
1., 10. in 20. v mesecuNaročnina do konca
junija 1935 Din 24.—Uredništvo in uprava:
Ljubljana, Miklošičeva 5

Uradne ure 11—12 dop.

Čekovni račun Slov. dij.
zveze, Ljubljana 11.171

Štev. 4.

Ljubljana, 1. decembra 1934

Leto I.

Katoliškim vernikom v Jugoslaviji!

V smislu sklepa katoliških škofov v Jugoslaviji vas najtopleje vabimo na

II. evharistični kongres,

ki se bo za vso kraljevino vršil v Ljubljani v dnevi 28., 29., 30. junija 1935.

Pridite, da skupno izpričamo svojo vero v Boga in Gospoda našega v presvetem Rešnjem Telesu!

Pa sedanji čas, ko je na svetu tako malo miru, srčne zadovoljnosti in tihe sreče, a toliko negotovosti, temnih slutenj in mračnih skrbi, ali ni kaj malo pripraven za tako veliko zunanje slavlje? A vprav sredi težav in tegob teh težkih dni stoji naš Odrešenik Jezus Kristus kakor nekoč med trpečim ljudstvom ter nas vse, ki so nam oči kalne od skrbi in ušesa naglušna od tarnanja, ljubeznivo vabi: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil« (Mt 11, 28).

Slušajmo ta sladki glas, ki nam obljublja olajšanje in moč, zberimo se kakor ovce okrog svojega Dobrega Pastirja in s sv. Petrom vdano recimo: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Sin božji« (Jn 6, 68. 69). Slej ko prej je resnično, da je tudi v časnem oziru rešenje narodov le v Kristusu, Odrešeniku sveta. Zakaj »srečno ljudstvo, ki mu je njegov Bog Gospod« (Ps. 32, 12).

To srečo iščemo sebi in svojemu narodu v krizi naših dni. Našli jo bomo le pri Kristusu. Kajti ni toliko krize kruha, saj ga je v obilju. Ni toliko krize dela, saj nas delo povsod kliče. Kriza duš je, zato nered in ob krivični obilici stradež milijonov. Kriza duš je, zato needinost, nemir in sovraštvo. Iz krize duš vodi le en izhod, Oni, ki je o sebi dejal: »Jaz sem pot, resnica in življenje« (Jn 14, 6).

Kristus v presvetem Rešnjem Telesu je naše življenje. Iz njega zajemamo pogum v težavah, veselje v preskušnjah, upanje v brezupu, veliko vse premagujočo ljubezen do Boga in do bližnjega. Iz takšne ljubezni vzklje mir v narodu in med narodi. Iz takšne ljubezni se bo našla prava pomoč v tolikeri bedi in prava rešitev zamotanih vprašanj.

Moramo in hočemo pripomagati, vsak po svojih močeh, da se svetovna stiska olajša vsaj v našem narodu in to po Jezusu, našem edinem Rešitelju. Zato pridite vsi, ki verujete v Jezusa Kristusa, v presvetem Rešnjem Telesu med nami živečega. Vabimo vse stanovce, pred vsem vse delovne stanovce, ki jih je teža naših dni najbolj zadela, da v Jezusu najdejo pot iz stiske. Vabimo katoliško inteligenco, da v Jezusu najde resnico sredi sedanjih zmot. Vabimo zlasti mladino, da v Jezusu najde življenje, pravo, lepo in osrečujoče. Pridite, priredimo Jezusu, našemu Odrešeniku, zmagovito slavlje! Pridite, poklonimo se v molitvi in ljubezni našemu Bogu, ki ima svoje bivališče med nami!

Pridite, združimo se z Jezusom, ki je kruh življenja, zedinimo se po Njem v medsebojni ljubezni in v trajnem miru!

Že sedaj pa pripravljajmo svoja srca z molitvijo, sv. daritvijo in žrtvami na velike dni kongresa, da bodo res dnevi, ki po presv. Evharistiji odprejo našemu narodu vire nadnaravnega življenja v blagoslov naši domovini.

V Ljubljani, na praznik Kristusa Kralja 1934.

† DR. GREGORIJ ROŽMAN,
škof ljubljanski.† JOSIP DR. SREBRNIČ,
škof krški,
predsednik stalnega odbora
za evharistične kongrese.

Loža in komunisti

Izreden pojav naše dobe je pohod mas v javno življenje. Nekdaj so bile te množice razdeljene po vaseh, bile so nevidne, nepoznane, brezimne. Danes valovijo velike mase po mestih, po tovarnah, železnicah, gledališčih; mase so navalile na šole, na svobodne poklice; mase so si osvojile vse pridobitve in ves komfort moderne tehnike, mase danes prebirajo časopise: vse to je že za površnega opazovalca viden znak nove dobe. Prej se je zdelo, da so bile vse take pridobitve pridržane malemu številu izvoljencev, ki so popolnoma obvladovali določene stanove in poklice.

Loža je vedno hotela biti kasta izvoljencev; saj delavcev sploh ni hotela sprejemati v svojo sredo; predvsem je bila rezervirana kapitalistom.

Toda danes se vrši preobrat, čigar dalekosežnost nam še ni tako jasna.

»Veliki Orient« v Parizu je namreč sklenil kompromis ali sporazum z Moskvo. Trocki je lahko v senci lože mirno razvijal obširno komunistično propagando iz Fontainebleau-ja; Litvinov, emisar Moskve, pa sedi danes po zaslugi lože na foteljih Društva narodov. Pa ali loža ne sluti velike nevarnosti take nenaravne zveze? Brezdvomno čuti, da riskira lasten obstoj, toda železna nujnost notranjih načel goni ložo nevzdržno po široki cesti upora, krvi, korupcije in nasilja... »Človeška avtonomnost, samoraslost, ki ni navezana na nikako absolutno božjo avtoriteto ali moralno«, je osrednji temelj framasonske ideologije. In čeprav posamni »bratje lože« sanjajo o pravičnosti, o človečanstvu, o etičnih ciljih, o nacionalnih idealih itd., jih višji, zakulisni režiserji gonijo v družbo pohlepnežev, zarotni-

Prihodnja številka izide že za praznik 8. decembra in sicer na 8 straneh. Prijateljem našega lista: Poročajte nam svoje mnenje, pa tudi svoje želje in predloge glede lista!

kov, vojnih dobičkarjev, finančnih trustov, ki se mastijo ob oboroževanju. Moralo, samozatajo, red, prepuščajo radevolje Cerkvi in njenim pristašem.

Zato je loža, ki je z bistrim očesom motrila pohod velikih mas v javnost, opustila svojo vzvišeno in elitno pozo ter se združila s komunisti. Skrbno pa skuša vbrizgavati v te mase svoje lastne bacile človeške avtonomnosti in obožavanja človeških pravic, ki se naj v divjem zagonu dvignejo proti večnim elementom reda, proti temeljem božje suverenitete. Ali niso prav ti bacili povzročili neštevilne revolucije? Kakšna usoda pa bo zadela krščanski svet, ako bo loža vse temne gone in podtalne sile velikih mas v resnici mobilizirala?

Predokus teh katastrof nam nudijo dogodki v Španiji in Mehiki, kot so nam deloma že znani.

Revolucija v Španiji.

Oktobrska revolucija v Španiji ni bil slučajen, nagonski izbruh razburjenih počestnih množic, ampak skrbno pripravljen in do zadnjih potankosti premišljen upor komunističnih množic pod tajnim vodstvom lože, kakor so najdeni dokumenti dokazali.

Azana, Caballero, Companys so deloma sami framasoni, deloma so delali po načrtih framasonov.

V Barceloni je bila proglašena katalonska socialistična republika, v Madridu in Barceloni je izbruhnila splošna stavka, v oddaljeni Asturiji je nastopilo 40.000 oboroženih delavcev, predvsem rudarjev.

Za lažnivo fasado so uporniki porabili gesla avtonomije Kataloncev in bedo delavskega proletariata. V Barceloni je trajala republika samo nekaj ur, stavko v Madridu in Barceloni je vlada brž zadušila. V Asturiji so bile podivjane mase 10 dni neomejeni vladarji položaja, le velepotezne vojaške operacije, ki so zahtevale ogromne žrtve 3000 mrtvih in 18.000 ranjenih, so vzpostavile spet mir. Razvaline Asturije pričajo, da je divjala tam pravcata vojna. Delavci so bili oboroženi s topovi, eksplozivnimi snovmi in granatami. Posamni prizori spominjajo na demonsko podivjanost.

V Turonu so bili postreljeni inženirji rudnika, civilni stražniki in duhovniki. V glavnem mestu Oviedo si je 9 duhovnikov moralo izkopati grob, nakar so bili umorjeni. V San Vincente sta bila župnik in vikar pred oltarjem polita z bencinom in sežgana; neki drugi duhovnik je bil križan. V Sama de Langréo je bilo truplo duhovnika razstavljeno z napisom: Tu se prodaja svinjsko meso. Samostan karmeličank v Oviedo je bil pozorišče nepopisnih prizorov.

Gil Robles, vodja španskih katoličanov, je izjavil, da je zločin voditeljev upora tem večji, ker so sami, ko so bili v vladi, sklenili one zakone, proti katerim so se zdaj uprli. Azana, bivši predsednik vlade, je mislil Španijo vladati socialistično, a ko so jeseni 1933 zmagali katoličani in se postavili na stališče republike, je zanetil upor, da bi se s silo polastil oblasti.

Mehika.

Msgr. Murphy, apostolski vikar v angleškem Hondurasu je dejal: »Ruski sovjeti so lahko ponosni na gospodarje Mehike: okrutnost preganjanja, ki se vrši pod krinko javnega blagra, je res satanska.« Pa to preganjanje ima videz rafinirane legalnosti. Vlada je sklenila uvesti v šole socialistični pouk, n. pr. otroke so peljali v porodnišnico, da tam gledajo porod otrok. Ker so škofje in verniki proti temu ugovarjali in so starši branili otrokom v šolo, so vladni možje, posebno Calles (mnogokratni milijonar) dolžili katoličane, predvsem škofe, da pripravljajo zaroto. Predsednik Rodriguez je celo pozval vrhovnega državnega pravdnika, da naj zasleduje duhovščino, ker neti upor. Toda nadškof Diaz je bil prepovedal katoličanom,

da bi se s silo upirali zapiranju cerkva in izgonu duhovnikov. V več zveznih državah (provincah) so vse cerkve zaprte in vsi duhovniki izgnani. Zbornica je sklenila, da morajo vsi škofje zapustiti državo.

Tudi v Mehiki se je loža, kateri pripadajo kapitalisti in veleposestniki, združila s socialisti, da zatre Cerkev, ki je še edina zaščitnica revnega ljudstva, ki ga mogotci že stoletja izmzgavajo in držijo v suženjstvu.

Na meji dveh svetov

Človek 20. stoletja, ki se je odtrgalo od Boga in njegovega večnostnega reda, je zakopan v časovnost, kamor ga je popolnoma vklenilo moderno kulturno in gospodarsko življenje z rafinirano razvito tehniko in obupna borba širokih plasti človeštva za bedno življenjsko eksistenco. Priznati moramo, da nosi vsa kultura in znanost ter vse javno življenje pečat te trajne usmerjenosti.

Za krščanskega človeka je postalo usodno še to, da se je zaradi te absolutne tostranske preorientiranosti vsega življenja izkrivil tudi njegov odnos do tega sveta in do večnosti, ki je po bežnem in mračnem življenju v časovnosti predstavljala edini cilj človekov. Tako je premnogokrat ginevala ona širokogrudnost in vesela življenjska dejavnost, ki je v posameznih dobah najbolj odlikovala životvorno krščansko občestvo Evrope.

Tudi danes se nam javlja pereče vprašanje, zakaj pojema v katoličanih življenjski princip aktivnosti in odkod izvira ona kontemplativna pasivnost, ki v svoji enostranosti beži pred tem svetom in njegovimi nalogami.

Odgovori, ki nam jih dajejo na to mučno vprašanje oni, ki vidijo v tem samo posledice raznih usodnih napak, katere bi naj bil zagrešil katolicizem, ki da je v zadnjih petdesetih letih odpovedal, nam ne povedo vse resnice, tudi nam ne razjasnijo problema, ki ga čuti vsak iskren katoličan.

Pravemu krščanskemu človeku je namreč edina realna osnova Bog, princip ljubezni in pravice ter izvor vsega življenja. Ljubezen do Boga pomeni stalno navzočnost božjo, brezpogojno navezanost Nanj, neprestano darovanje in žrtvovanje, neprestan pogovor z Njim. To je uresničenje katekizma: Bog je povsod.

Iz takega razmerja do Boga se ustvarja pravi smisel človekovega življenja; tukaj doživljata časovnost in večnost svoje edino pravilno razmerje. To je edino izhodišče, ki nas more privedi do resničnega odgovora na vprašanje:

Kakšno je poslanstvo kristjana v svetu?

Ob krstnem kamnu doživi vsak član človeške družbe najvišje prerorenje v svetu: postane otrok božji v polnem pomenu besede, po skrivnostni milosti postane svet in pravičen in kot kristjan, kot drugi Kristus, se vrača v svojo družinsko občestvo, v svoj narod. Ostane sicer otrok svoje družine, član svojega naroda; nič mu ni bilo odvzeto od njegove narave, od njegovih dolžnosti in pravic, toda od sedaj je član svoje družine, narodne skupnosti in vsega drugega samo kot kristjan in ima za vse dogajanje v svetu eno samo vrednostno merilo, ki je v redu vseh naravnih vrednot najvišje in kateremu so vse druge vrednote podrejene. Najvišje vrednostno merilo kristjana pa je v tem, da je vse njegovo udejstvovanje, kakor tudi delovanje njegovih soljudi in vsega človeštva, usmerjeno po vrednostnem redu, kakor ga je določil in ga hoče sam Bog. Vsa druga vrednotenja in vrednote ostanejo na svojem mestu, kjer so bile že prej po volji božji. Kristjan, ki spreminja to od Boga hoteno uréditev vrednot, sramoti svoje ime, naziv kristjana, ki bi se moral vedno z globoko resnostjo truditi, da bi postal drugi Kristus, ponižen učenec in izvrševalec božje besede.

Tako torej stoji kristjan v svetu: milost božja ga je odbrala za vzvišenega glasnika in kot tak je poslan na svet in v vrvenje tega življenja.

Za kristjana predstavlja svet istočasno preizkušnjo in težko nalogo. Narava mu je ostala ista in tako tudi vse naravne zmožnosti, da se s svobodno voljo odloči za Boga — ali proti njemu. Zato je človekovo življenje večni boj, ki ga poostruje dejstvo, da živi kristjan 20. stoletja v svetu, ki je zavrgel Boga in odpadel od onega veličastnega reda božjega, v katerem so bili nekoč vključeni vsi evropski narodi.

Glasnik božje besede

Poleg tega pa je vsak kristjan glasnik božje besede, ki jo mora oznanjati predvsem z dejanjem v svoji družini, v svojem poklicu, v svojem narodu. Kakor vidimo, kristjan nima pravnobenegega, niti najmanjšega razloga, da bi se umaknil vrvenju tega sveta in se zadovoljil s skrito, vase zaprto kontemplativno

religioznostjo. Pravega kristjana bo odlikovala velikodušna in odkrita ljubezen do sveta in vsega njegovega dogajanja, samo da ne bo zanemarjala ali celo spregledala od Boga razodete resnice in božjega reda, kakor je položen v vesoljno stvarstvo.

Taka ljubezen je jasna, urejena, močna, zvesta in neizprosna proti tuji kakor tudi lastni sebičnosti in sega radi tega celo do sovražnika. Naša ljubezen do sveta priznava vse naravne vrednote, toda vsako na njenem določenem mestu. Ljubezen kristjana do tega sveta ima svoje najvišje merilo v vrhovni vladi od Kristusa razodetega Boga in v zavesti, da je Kristus prelil kri za odrešenje vseh ljudi vseh časov in svetov. Taka ljubezen obsega torej vse ljudi in se ne omejuje zgolj na povezanost človeka in krvi, temveč se boči visoko nad obema, kakor je razpeto sinje nebo visoko nad zemljo.

Tako je razmerje kristjana do sveta.

Za naš svetovni nazor

Vprašanja, ki zadevajo svetovni nazor, so zato tako težavna, ker so — po mnenju mnogih — osnove, na katerih se svetovni nazor gradi, nedokazljive ali vsaj manj dokazljive, tako, da se dajo že posamezni svetovni nazori drug z drugim pobijati in ostanemo pri gori omenjenih vprašanjih na mrtvi točki, čim jih reduciramo na svetovni nazor. To velja po sodbi mnogih zlasti za krščanski svetovni nazor in to tembolj, ker krščanski svetovni nazor ne sloni na čisto filozofskih osnovah, temveč se gradi na razodetju.

Ta predsodek pa se nam takoj razblini, če si le nekoliko podrobneje ogledamo najprej osnove idealističnega svetovnega nazora, ki je krščanskemu najbolj soroden, in ga nato primerjamo s krščanskim.

Prvi temelj idealističnega svetovnega naziranja je svojstveno pojmovanje človeka. Človek mu je po telesni strani tvarno, po duševni pa animalno in duhovno bitje. Duhovna stran človeka se kaže zlasti v svojstveno človeški razumnosti, v osebnih čuvstvih (ljubezen, spoštovanje) ter v njegovi normativni strani in z njo združenim čutom dolžnosti in odgovornosti. Po teh svojstveno človeških straneh se človek nepremakljivo loči od vsega ostalega stvarstva. — In kdo bi se v tem oziru v resnici hotel ponižati na stopnjo živali?

Drugi temelj tega naziranja pa je v motrenju vsega prirodnega in nadprirodnega sveta s stališča človeka. Na ta način to naziranje nujno prihaja do edinstvenega metafizičnega bitja, do Boga, ki človeku šele osmišlja načela njegove razumnosti, vrednote njegovega čuvstvanja ter njegovo normativno stran. Bog je temu nazoru načelni vrhunec in gornji zaključek vesoljstva. — In kakšen smisel naj bi imelo za človeka motrenje sveta in življenja z drugačnega stališča kot s stališča človeka? Motrenje sveta in življenja s stališča materije bi pač imelo smisel za — materijo, ne pa za človeka.

Krščanski svetovni nazor sloni predvsem na razodetju ter predpostavlja vero v razodetje. Na točki človekove dejavnosti pristopi pojem milosti. Prihaja pa do iste slike vesoljstva kot idealistični. To se pravi: vsebinsko si v osnovi odgovarjata in celo dopolnjujeta; le izhodišče je na eni strani človekov razum, na drugi pa razodetje.

Vera in veda, ki ju mnogi skušajo venomer prikazovati kot dva nasprotujoča si pola, si torej v svojih rezultatih podajata roki, oziroma se celo več ali manj krijeta in dopolnjujeta. In če smo gori videli polnost in popolnost pojmovanja vesoljstva, kot ga pojmuje idealistični svetovni nazor, moramo že z vidika človekovega razuma priznati vsaj toliko polnosti in popolnosti tudi krščanskemu pojmovanju sveta in življenja. Praktično pa je vera pomagala onemu, ki se je s svojim razumom dokopal že do idealističnega svetovnega naziranja, da se dvigne še v sfero nadtvarnega in nadnaravnega, veda pa pomagala onemu, ki razodetje sprejme ne radi notranje razvidnosti, ampak radi avtoritete božje, da to razodetje umsko poglobi in vsaj deloma umsko utemelji.

Stanovska država brez maske

Ideja stanovske države ni nova. Le liberalizem jo je bil za dalje časa zatemnil. Ljudje so upali, da jih bo svoboda res osvobodila. A so se hudo varali. Svoboda je zanesla v družbo in gospodarstvo le anarhijo. Tedaj so začeli nekateri oznanjati socializem in komunizem. Krščanski sociologi vseh dežel — Ketteler na Nemškem, Vogelsang v Avstriji, Decurtins v Švici, Du Mun na Francoskem, Manning na Angleškem — so na do-

Vse prijatelje katoliške mladine prosimo, naj naš list blagohotno podpro. Pošljite nam poleg naročnine tudi kak Miklavžev dar!

kazovali, da moreta prinesiti socializem in komunizem namesto anarhije le tiranijo, in so kazali rešilno pot, to je pot krščanske socialne ideje, ki vodi med liberalizmom in socializmom v korporativno družabno uredbo in stanovsko državo.

Ideja sama je jasna. Človek je svobodna osebnost in po naravi socialno bitje. Kot socialno bitje se druži. Nič ni bolj naravnega, kakor da se družijo ljudje istega poklica v korporacije in stanove. Toda bilo bi proti naravi svobodnih osebnosti, če bi ljudje v tej organizaciji popolnoma izgubili svojo samostojnost. Zato je poleg prve zahteve združevanja druga prav tako jasna zahteva samouprave. Na te dve zahtevi je opozoril Leon XIII. v okrožnici »Rerum novarum«, te dve zahtevi je še bolj določno naglasil Pij XI. v okrožnici: »Quadragesimo anno«.

Kakšne konkretne oblike si ustvari ideja, to je relativno, odvisno od časovnih in kulturnih razmer, odvisno zlasti od državne modrosti socialnih tvorcev. Gotovo pa je, da brez smotrnega združenja ne bo mogoče premagati anarhije, a prav tako, da bodo korporacije brez zdrave samouprave le mrtve forme. Zato je popolnoma pogrešena kritika, ki ima ta ali oni poskus za »stanovsko državo brez maske« da potem nje hibe naprtuje ideji stanovske države. Že Pij XI. sam je n. pr. dosti odkrito povedal, da Mussolinijev načrt ni v skladu z idejo. V Mussolinijevi stanovski državi ni samouprave, je pa le preveč birokratizma in politike, tako da se je zelo bati, da bo, kakor pravi papež, »bolj služila posebnim političnim namenom kakor pa obnovi in ustanovi boljšega socialnega reda«. Zato je smešno ali pa zlobno, ako kdo fašistično državo prikazuje kot stanovsko državo, kakršno si zamišlja krščanska socializacija. To je storil n. pr. pri nas Vladimir Kostanjec v knjižici »Male biblioteke«: Stanovska država brez maske. Kar tiče avstrijski poskus, je gotovo boljši, ali bo pa to res prava stanovska država, to se bo šele videlo, ko bodo osnovane korporacije. Zdi se, da tudi tu ne bo zadostne samouprave. Moramo biti pa tudi pravični in izpovedati, da so prav komunisti krivi, če je ne bo. Komunisti so žal le prejasno pokazali, kako oni pojmujejo pravo in svobodo, in s takimi ljudmi zares ni mogoče graditi stanovske države.

Ta duh negacije se očitno kaže tudi v imenovani knjižici. Tu se samovoljno podtika, da je vse prizadevanje za stanovsko državo le »trik« velekapitalizma, da Cerkev pospešuje to idejo, ker je zvezana s finančnimi oligarhi, da Cerkev, če ne podpira naravnost »ducejev« in »führerjev«, vsaj hoče »božje führungstvo« izkoristiti v interesu kapitala. Kajpada je kritika stanovske države, tako prikazane, zelo preprosta in pri zaslepljenih delaveh tudi zelo učinkovita, saj je popolnoma v soglasju s tistimi karikaturami, ki jih širi o Cerkvii in papeštvu boljševiška propaganda. A da je ta prikaz prikaz stanovske države brez maske, to je tako drzna trditev, da bi jo zopet pričakovali le pri kakem brezvestnem komunistu. Ali ne kaže vse na to, da komunizem s svojo temno mržnjo do Cerkve in Boga vedno bolj udara v miselnost mladih inteligentov tudi pri nas in jih zastruplja, po njih pa zastruplja vse naše mišljenje? Ali ni naš odpor preslaboten?

Molitev predsednika argentinske republike - generala Justo

Ob priliki evharističnega kongresa v Buenos Airesu je general Justo v imenu argentinske države molil pred Najsvetejšim naslednjo molitev:

»O Bog vesoljstva, Bog narodov, mogočnih in šibkih! Bog luči, ki vodi človeka skozi neprodirno skrivnost življenja, o Bog evangelija, o katerem priča narava, ki brsti v novo pomladno življenje in človeški rod, ki se pomlaja ob rojstvu

otroka! O Bog, ki odpuščaš, ki deliš usmiljenje in ki ljubiš! Razodevaš nam svojo pričujočnost v vsem stvarstvu, čeprav Te omejeni razum ne more dojeti. Razodevaš se v neskončni veličini in skladnosti svetovja, v luči zvezd, ki krožijo nad nami.

Usliši, Gospod, molitev, ki Ti jo poklanja eden Tvojih najponižnejših sinov, ki so ga someščani izbrali za vodnika svoje usode in to v dobi, ko blodijo Tvoji otroci daleč proč od Tvoje volje!

Bliža se Ti zastopnik vseh svojih bratov, ki bivajo na tej blagoslovljeni zemlji, ki si jo podaril Argentincem. On, ki Te je klical že tedaj, ko Ti je prisegel, da bo svojemu ljudstvu zvesto in vdano služil, moli zdaj s svojim ljudstvom, da Ti izpriča javno, iskreno in slovesno svojo hvaležnost, svojo vero in svojo ljubezen. Prihaja v ponosni zavesti, da je ves Tvoj in Ti izreka zahvalo za vso blagodat, ki jo je Tvoja roka posejala po domovini, v kateri bivajo ljudje najrazličnejših pokolenj.

Obzornik

»Nemška cerkev«. Nemški »Reichsbischof« Müller je pred nedavnim drastično odstavil dva pokrajinska evangelijska škofa, Meiserja z Bavarske in Wurma z Würtemberga, ki imata sedaj oba hišni zapor, da lahko premišljujeta minljivost zemske slave. Hotela sta braniti pokrajinsko avtonomijo evangelijske cerkve, kajti doslej je imela vsaka dežela v Nemčiji svojo popolno lastno cerkveno avtonomijo. Vlada pa je sedaj prisilila 28 evangelijskih pokrajinskih cerkva »zur Gleichschaltung«, k združenju v »Deutsche evangelische Landeskirche«.

Sicer se je dvignil v protestantskih vrstah nepričakovani odpor. Tako zvana »Bekennnis-kirche«, v kateri se zbirajo oni, ki obsojajo to nasilje, je obsodila državno cerkev, češ, da je izdala poslanstvo Cerkve državni oblasti, in »v silobranu« imenovala novo vodstvo ter zahteva od vlade priznanje režimu kot »državna Cerkev«. Toda skrajno nacionalistični krogi v Nemčiji so lansirali celo idejo nove nemške cerkve, ki bi združila katoličane in protestante. Vse, kar nemški narod razdvaja, naj se namreč odstrani, prav tako naj se izločijo tuji vplivi (Rim). Ta gorostasna ideja popolnoma odgovarja plitvosti in zlobnim tendencam današnje materialistične dobe. — Na kako fuzijo raznih konfesij more misliti samo oni, kateremu so vsa verstva zgolj človeške tvorbe, tako da jih lahko ljudje sami po svoji volji spreminjajo. Sicer pa se tisočletna zavest skupnih krščanskih idej in vrednot Evrope upira »nacionaliziranju« ver. Saj človek vendar ni zgolj član nacionalnega in državnega, ampak tudi meddržavnega občestva, krščanske Cerkve. Vsak resen poizkus nacionalnih socialistov, da bi uradno združili obe konfesiji, bi vzbudil pri katoličanih odpor, ki bi segal do zadnjih globin vernega ljudstva.

Seminar za vzgojo duhovnikov za izseljeniške duhovnike. Poljski kardinal Hond je pred dvema letoma osnoval poseben seminar, v katerem se bodo vzgajali teologi za dušnopastirsko službo med poljskimi izseljenci. Seminar se lepo razvija. Danes šteje seminar tri duhovnike, osemdeset seminaristov in 85 bratov, ki so zaposleni v raznih delavnicah. Zajemljivo je, odkod se rekrutirajo bodoči duhovniki poljskih izseljencev. Med seminaristi so bivši medicinci, juristi, gospodarstveniki in celo en artil. kapetan. Letos se je prijavilo 80 kandidatov, sprejeti so jih mogli pa le 45; druge so morali radi pomanjkanja prostora odkloniti. Vsi pa so člani verske družbe, ki živi po odobrenih pravilih. Sv. oče ji je dal ime Societas Christi pro emigrantibus.

Moč katolicizma v Angliji se kaže zlasti v šolstvu. Tako poroča »The Church Times« z anglikanske škofijske konference, da je na liverpoolskih šolah število katol. otrok v 24 letih naraslo za 16 tisoč učencev, dočim je število anglikanskih otrok v istem času padlo za 3 tisoč učencev. 9 anglikanskih šol so morali zapreti, 20 pa jih je pred tem, da jih zapro. Leta 1902 je bilo v Angliji in Wallesu 1034 katoliških šol, leta 1932 pa 1200. V istem času je število anglikanskih šol padlo od 11.714 na 9.501.

»Wisti-Wuzuck« — Kijev (oficielni sovjetski organ v Ukrajini) piše o bodočih sovjetskih »volitvah«: »Letošnje volitve, zlasti vaške, moramo voditi v poostrenem razrednem boju. Kulaški elementi bodo brez dvoma storili vse, da bi te volitve potekle v njihovem smislu in da bi spravili v sovjete svoje zastopnike«. — »Kulaški elementi« torej še niso izumrli, temveč rastejo kot gobe po dežju; pomenijo pa vse kmetsko prebivalstvo, ki ni prijazno rdečim razbojnikom.

Prihaja v zavesti, da Ti ne more ničesar pokloniti, kar bi bilo Tebe vredno, pa Ti poklanja svojo ljubezen, svojo vero, svoje želje.

Jezus, naš Odrešenik, glej ob svojih nogah vernika, ki k Tebi moli! Vsemogočni Gospod, daj, da se razlije mir nad argentinskim ljudstvom in da ta mir zavlada v srcih vseh Tvojih sinov, v njihovih družinah, v vsem narodu, v Ameriki, v vsem človeštvu, ki je tako žejno miru, ki pa tako trpi in vzdihuje, ker je zapustilo Tvoja pota.

O Gospod narodov, ki želiš, da se človek bori za napredek, daj da v miru s svojimi brati napreduje s čisto vestjo in vedrim srčnim mirom, ki klije iz sloge!

O Gospod, blagoslovi vse nas, svoje sinove! Tvoj blagoslov pridi nad našo domovino. O Gospod, varuj našo domovino!«

Univerza

Doma

Pod rubriko »Univerza« skuša naš list motriti vse zdrave in nezdrave pojave na našem najvišjem kulturnem zavodu in na univerzah drugod v luči katoliških načel. S tem skuša vršiti važno poslanstvo med akademiki, obenem pa vzdrževati vezi med našim ljudstvom in njegovo mlado inteligenco.

Tridnevna priprava za praznik Brezmadežne. V dneh 5., 6. in 7. bo vsak večer ob pol osmih govor za akademike v Alojzijevišču kot priprava za dijaški praznik, 8. december. Akademiki, udeležite se govorov polnoštevilno!

Drugod

Dijaštvo, up katolicizma v ČSR. Univerzitetni docent filozofske fakultete na Karlovi univerzi v Pragi dr. Matoušek je izdal zanimivo razpravo: o idejnem položaju današnjega visokošolskega dijaštva. Na temelju vprašanj in opazovanj je dognal, da je večina akademikov verna in da večinoma izpolnjuje verske dolžnosti. Zato je razumljiv tolik odklon dijaštva od socialističnih idej. K temu stanju so predvsem pripomogle organizacije katoliškega dijaštva. Nekaj besed o teh. Srednješolsko dijaštvo je organizirano v Socialnih študentskih društvih (SSS), ki so nastala po vojni pod vplivom delovanja berlinskega dr. Sonnenscheina. Zadnji čas se pri teh društvih vedno bolj pojavlja močna cirilmetodijska ideja. Dijaki se shajajo trikrat mesečno na sestankih. Ta društva so imela velik pomen zlasti po svetovni vojni, ko je protikatoliški režim v ČSR proglašil verske dolžnosti v višjih razredih za neobvezne. Zanimivo je, da sedaj skoraj vsi dijaki obiskujejo neobvezne verske vaje, tako da je ona režimska odredba skoraj brez pomena. Akademiki so organizirani v »Češki Akademski Ligi« (ČLA, podobno naši »Akademski zvezi«), v Brnu pa v »Moravanu«. Obe društvi vršita važne funkcije v akademskem življenju. Člani teh so pogosto glavni funkcionarji strokovnih društev (odborniki se volijo po politični pripadnosti). O njih zanimanju za verske probleme priča zelo obiskovana filozofska fakulteta v Brnu, kjer predavajo profesorji bogoslovja. Srednješolska in akademska društva so organizirana v centralni »Zvezi katoliškega dijaštva« (UKS, podobno naši Slovenski dijaški zvezi). Ta združuje 68 društev s 3400 člani. UKS izdaja tudi dobro urejevan dijaški mesečnik »Jitro« (Jutro). Seveda bi bila tolika delavnost dijaških društev nemogoča brez zadostne finančne podpore. Zato je sijajno poskrbel rajni nadškof dr. A. C. Stojan, najmožnejša osebnost med češkimi škofi. (Umrl l. 1923, pokopan na Velehradu.) Dal je pobudo za »Miklavžev dar katol. dijaštvu«. Okrog praznika tega svetnika radodarnosti razpošilja UKS nabitne pole posameznim društvom in župnim uradom. Nekaj si izprosijo dijaki sami, večji del pa jim da katoliško ljudstvo pri cerkvenih darovanjih. In celo danes, v dobi krize, naberejo na leto nad 50.000Kč. Takega stanja so češki katoličani gotovo veseli, ko gledajo v bodočnost, katere nosilec je dijaštvo.